

PARAULES DE VIDA

La Immaculada Concepció de la Mare de Déu

En el clima espiritual de l'Advent celebrem aquest diumenge la solemnitat de la Immaculada Concepció de la Mare de Déu. La litúrgia d'aquesta festa ens ajuda a descobrir el paper de la Mare del Senyor en la història de la salvació i a preparar-nos millor per a la celebració del Nadal.

El pla que Déu ha pensat des de tota l'eternitat per a la humanitat neix d'un amor incondicional a l'ésser humà. La creació de l'home és el primer moment d'una història de gràcia. La destinació que Déu havia projectat per a nosaltres no és altra que fer-nos fills seus per Jesucrist. Des de l'eternitat ens ha elegit i ens ha destinat a ser partícips del mateix amor amb què estima el seu propi Fill. Perquè la humanitat pogués arribar a aquesta destinació de felicitat, des del començament de la història hem sigut enriquits amb els dons de la gràcia.

La resposta que segurament Déu esperaria de la seua criatura és que reconegués, agrairia i lloés «la glòria de la seua gràcia que tan generosament ens ha concedit en l'Estimat» (Ef 1,6). No obstant això, d'una manera incomprensible, l'ésser humà va cedir a la temptació de la desconfiança: va desconfiar del seu Creador, va sospitar de les seues intencions arribant a pensar que no era possible un amor gratuït tan gran i generós. Lo que per part de Déu és una història de gràcia per part de la humanitat és una història de pecat, una realitat que

reapareix constantment quan desconfiem d'Ell; quan dubtem de les seues intencions, de la veritat de la seua paraula o del seu amor envers nosaltres; quan pensem que no ens estima com un pare sinó que ens vol sotmesos a Ell com si fórem els seus esclaus i quan, arrossegats per la desconfiança, el desobeïm.

El pecat no ha portat a Déu a deixar d'estimar-nos, sinó que ha sigut una ocasió per a demostrar-nos amb més claredat el seu amor. Ell ha continuat cercant camins perquè el seu disseny d'amor arribe a realitzar-se en tota la humanitat. I és ací quan apareix la Mare del Senyor: Déu, amb la força creadora de la seua gràcia ha fet possible que d'aquesta humanitat sortís una criatura que li donés una resposta nova. Eixa criatura, que és la primera d'una humanitat renovada per la gràcia de Déu, és la Verge Maria.

En contrast amb la desobediència d'Adan i Eva, Maria es va fiar de Déu, va estar atenta a la seua Paraula, en cap moment va dubtar de les seues intencions, va creure en la veritat de les paraules de l'àngel i va respondre amb una plena obediència de fe. La desconfiança, el dubte i la desobediència que condueixen al pecat han sigut superades per la fe de Maria. D'aquesta manera, si la humanitat en els seus començaments havia iniciat un camí que l'allunyava de Déu, amb Maria reprèn el retorn. En Ella s'ha produït un canvi d'orientació, un retorn cap a la casa del Pare. I això és precisament el que l'Advent vol que visquem cadascú de nosaltres: que lliures de la desconfiança que ens porta al pecat, ens orientem de nou cap al Senyor, que ve a salvar-nos.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

«Continueu buscant sense cansar-vos...»

El Concili va llançar als membres de l'Església al servei del món i de la humanitat, al diàleg, a la recerca, a l'honestat intel·lectual, al servei de la justícia i de la veritat, a no descuidar la cura integral de la persona i de la Creació.

Encara que sigui una mica llarg vull llegir part del Missatge que el beat papa Pau VI va dirigir als homes del pensament i de la ciència en la clausura del Concili perquè em sembla suggerent i esperançador. Crec que és un Missatge generador d'oportunitats.

Una salutació especial per a vosaltres, els cercadors de la veritat; a vosaltres, els homes del pensament i de la ciència, els exploradors de l'home, de l'univers i de la història (...).

Som els amics de la vostra vocació d'investigadors, aliats de les vostres fatigues, admiradors de les vos-

tres conquestes i, si cal, consoladors dels vostres desànims i fracassos.

També, doncs, per a vosaltres tenim un missatge, i és aquest: Continueu buscant sense cansar-vos, sense desesperar mai de la veritat. Recordeu la paraula d'un dels vostres grans amics, sant Agustí: «Busquem amb afany de trobar i trobarem amb el desig de buscar encara més» (...).

Però no ho oblideu: si pensar és una gran cosa, pensar abans de res és un deure; desgraciat d'aquell que tanca voluntàriament els ulls a la llum. Pensar és també una responsabilitat: Ai d'aquells que enfosqueixen l'esperit per milers d'artificis que li deprimeixen, el fan soberbi, l'enganyen, li deformen! Quin és el principi bàsic per als homes de ciència sinó esforçar-se per pensar bé? (...).

Mai, potser, gràcies a Déu, ha aparegut tan clara com avui la possibilitat d'un profund acord entre la veritable ciència i la veritable fe, una vegada i una altra al servei de l'única veritat. No impediéu aquesta preuada trobada.

Tingueu confiança en la fe, aquesta gran amiga de la intel·ligència. Alumbraos en la seva llum per descobrir la veritat, tota la veritat. Tal és el desig, l'alè, l'esperança que us expressen, abans de separar-se, els Pares del món sencer, reunits a Roma en Concili.

Margarita Bofarull, rscj

Fragment de la ponència «Bioètica del Concilio Vaticano II hasta hoy: oportunidades y límites». I Congrés Mundial de Bioètica, El Escorial, 2017.

PALABRAS DE VIDA

La Inmaculada Concepción de la Virgen María

En el clima espiritual del Adviento celebramos este domingo la solemnidad de la Inmaculada Concepción de la Virgen María. La liturgia de esta fiesta nos ayuda a descubrir el papel de la Madre del Señor en la historia de la salvación y a prepararnos mejor para la celebración de la Navidad.

El plan que Dios ha pensado desde toda la eternidad para la humanidad nace de un amor incondicional al ser humano. La creación del hombre es el primer momento de una historia de gracia. El destino que Dios había proyectado para nosotros no es otro que hacernos hijos suyos por Jesucristo. Desde la eternidad nos ha elegido y nos ha destinado a ser partícipes del mismo amor con que ama a su propio Hijo. Para que la humanidad pudiera llegar a este destino de felicidad, desde el comienzo de la historia hemos sido enriquecidos con los dones de la gracia.

La respuesta que seguramente Dios esperaría de su criatura es que reconociera, agradeciera y alabara «la gloria de su gracia que tan generosamente nos ha concedido en el Amado» (1,6). Sin embargo, de una manera incomprensible, el ser humano cedió a la tentación de la desconfianza: desconfió de su Creador, sospechó de sus intenciones llegando a pensar que no era posible un amor gratuito tan grande y generoso. Lo que por parte de Dios es una historia de gracia por parte de la humanidad es una historia de pecado, una realidad que reaparece constantemente cuando desconfiamos de Él; cuando dudamos de sus intenciones, de la verdad de su palabra o de su amor hacia nosotros; cuando pensamos que no nos ama como un padre sino que nos quiere sometidos a Él como si fuéramos sus esclavos y cuando, arrastrados por la desconfianza, le desobedecemos.

El pecado no ha llevado a Dios a dejar de amarnos, sino que ha sido una ocasión para demostrarnos con más claridad su amor. Él ha continuado buscando caminos para que su designio de amor llegue a realizarse en toda la humanidad. Y es aquí cuando aparece la Madre del Señor: Dios, con la fuerza creadora de su gracia ha hecho posible que de esta humanidad sugiera una criatura que le diera una respuesta nueva. Esa criatura, que es la primera de una humanidad renovada por la gracia de Dios, es la Virgen María.

En contraste con la desobediencia de Adán y Eva, María se fío de Dios, estuvo atenta a su Palabra, en ningún momento dudó de sus intenciones, creyó en la verdad de las palabras del ángel y respondió con una plena obediencia de fe. La desconfianza, la duda y la desobediencia que conducen al pecado han sido superadas por la fe de María. De este modo, si la humanidad en sus comienzos había iniciado un camino de alejamiento de Dios, con María reemprende el retorno. En Ella se ha producido un cambio de orientación, un regreso hacia la casa del Padre. Y esto es precisamente lo que el Adviento quiere que vivamos cada uno de nosotros: que libres de la desconfianza que nos lleva al pecado, nos orientemos de nuevo hacia el Señor que viene a salvarnos.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

La soledat en la gent gran. Epidèmia silenciosa

El 23 d'octubre, el moviment Vida Creixent va fer la primera xerrada del curs, dintre el cicle de conferències organitzades per aquest moviment de gent gran. Les tres xerrades programades, una per trimestre, van tenir com a fil conductor: «**La soledat en la gent gran. La pobresa silenciosa**». Com tots els anys hi col·laborà el Consell Municipal de la Gent Gran de l'Ajuntament de Tortosa.

El títol d'aquesta primera xerrada fou: «**L'epidèmia silenciosa que ja comença a fer-se sentir**». Des d'una perspectiva evolutiva s'ha definit la soledat com la set de relacions socials i la necessitat que tenim dels altres. Certament hi ha un col·lectiu que s'ajusta perfectament a aquesta definició: persones grans, i més les que viuen en realitats urbanes que en zones rurals.

La regidora de Serveis Socials recordà que aquestes xerrades es fan des de l'any 2014 trimestralment

i de manera continuada. Mn. Bajo ens parlà de «La persona gran i la soledat». La soledat és la sensació subjectiva de tenir menys afecte per part de les persones amb qui ens relacionem. A Catalunya, segons estadístiques del 2018, 1 de cada 5 persones té 65 anys o més; de cada 10, 4 viuen soles; el 50% tenen sensació de solitud mo-

derada o severa; i a partir dels 85 es dispara l'aïllament social. En paraules del papa Francesc, la cultura del descart considera les persones grans un pes i un llast. Molts viuen amb angoixa aquesta situació d'abandonament. Una societat sense proximitat i afecte és una societat perversa.

En acabar, vam donar gràcies a Mn. Joan Bajo pel tema tractat, que ens tocava molt de prop, i ens vam acomiadar fins al 19 de febrer que ens retrobarem, si a Déu plau, en la segona xerrada del curs.

María Joana Querol Beltrán

Presentació del llibre *La Paraula de Déu dels diumenges i festes. Cicles A, B i C*

El 24 d'octubre es presentà a la parròquia Mare de Déu dels Dolors de Tortosa el llibre *La Paraula de Déu dels diumenges i festes. Cicles A, B i C*, del M.I. Rev. José Luis Arín Roig. La presentació fou a càrrec de Mons. Enrique Benavent Vidal, bisbe de Tortosa.

L'estructura del llibre és clara: el text bíblic sencer de cada lectura seguit del comentari bíblic-exegètic, amb algunes paraules en el grec original per explicar millor el sentit. De cada Salm Responsorial hi ha una breu fitxa tècnica. L'índex de les 549 perícopes comentades indica quin diumenge o festa són proclamades.

El Sr. Bisbe el presentà com un «llibre que ens farà més accessible el coneixement de la Paraula de Déu» i que a qualsevol estudiós de la Sagrada Escripura li agradarà. Un llibre per a llegir-lo al llarg dels tres anys i es pot fer servir com a instrument per alimentar la vida cristiana. La Paraula de Déu no és només per meditar-la individualment, sinó que ens interpel·la com a poble cristià i escoltada comunitàriament ens ajuda

a la conversió. Necessitem tornar a la Paraula de Déu perquè mai podrem captar tot el significat d'un text. Sempre ressonarà alguna idea com una cosa nova en els nostres cors. En ella, cada paraula té un sentit i no està posada per casualitat. Acostumats a escoltar els ma-

teixos textos, sovint no acabem de treure tot el seu significat. Aquest llibre ens pot ajudar a superar l'apatia en què tantes vegades caiem, i a despertar el desig d'escoltar-la amb la confiança de què sempre podem descobrir una idea nova. I per finalitzar, donà l'enhorabona a Mn. Arín i animà els assistents a llegir-lo a fi que arribin a estimar cada vegada més la Paraula de Déu.

Mn. Arín donà les gràcies al Sr. Bisbe per les seues encoratjadores paraules i vam acabar cantant tots a la Mare de Déu.

Que la lectura confiada, atenta i constant de la Paraula de Déu ens ajudi a ser cada dia més bons fills del nostre Pare.

María Joana Querol Beltrán

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «La tebiesa espiritual transforma la nostra vida en un cementiri» (27 de setembre).

@Pontifex: «El veritable rostre de l'amor és la misericòrdia. Practicant-la s'esdevé deixebles de Jesús i es manifesta el cor del Pare» (27 de setembre).

@Pontifex: «Ens calen els altres per viure i compartir l'amor i la confiança

que ens dona el Senyor» (28 de setembre).

@Pontifex: «La dolçor de la Paraula de Déu ens impulsa a compartir-la amb els que trobem a la nostra vida per manifestar la certesa de l'esperança que conté» (2 d'octubre).

Signatura del conveni definitiu entre el Bisbat de Tortosa, la Generalitat de Catalunya, el Consell Comarcal del Baix Ebre i l'Ajuntament de Tortosa per a la cessió de l'ús del Reials Col·legis com a seu provisional de l'Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre

El 14 de novembre de 2019, el Bisbat de Tortosa i el Departament de Cultura de la Generalitat, juntament amb l'Ajuntament de Tortosa i el Consell comarcal del Baix Ebre, han signat un conveni per prorrogar fins al 2024 la cessió d'ús dels Reials Col·legis com a seu de l'Arxiu Històric Comarcal. L'acord permetrà, d'una banda, un marge de temps més ampli perquè la Generalitat trobi una solució definitiva per ubicar l'arxiu i, al mateix temps, donar compliment als termes del primer conveni per ocupar aquest espai que data de l'any 1983 i que preveia recursos econòmics per a la restauració i manteniment de l'edifici. Concretament, Cultura s'ha compromès a invertir 120.000 euros al llarg dels pròxims quatre anys per aquest concepte, així com aportacions de fins a 500.000 euros durant els pròxims dos anys per a la Catedral en el marc del programa «temps del gòtic».

El bisbe de Tortosa, Enriquer Benavent, s'ha congratulat per haver aconseguit un acord que normalitza una situació que des de feia més de set anys estava sense marc legal. La consellera de Cultura, Mariàngela Vilallonga, també s'ha felicitat per haver aconseguit «desbloquejar» una qüestió que s'arrossegava des de feia «molts anys» sense cap solució.

Gràcies a aquest conveni, les administracions responsables disposaran de cinc anys més per ubicar definitivament l'arxiu en una nova seu. El Bisbat preveu que, quan el 31 de desembre de 2024 recuperi l'ús de l'edifici, es traslladi als Reials Col·legis l'Arxiu Diocesà que ara ocupa el segon pis del Palau Episcopal, on no hi ha lloc suficient per encabir tota la documentació que ha d'albergar.

En definitiva, l'acord de pròrroga d'aquest dijous és, essencialment, la ratificació dels termes que contenia el primer conveni signat el juliol de 1983 pel llavors bisbe de Tortosa Ricard Maria Carles i el també llavors conseller de Cultura, Max Cahner,

que van preveure una cessió d'ús per 29 anys. Finalitzat aquest termini, la negociació per prolongar la cessió d'ús s'ha acabat allargant durant més de set anys fins a la nova signatura. «L'hem cedit dotze anys i mig més perquè continuï», ha manifestat el bisbe, qui ha recordat, com el representant del Consell Comarcal i l'alcaldesa de Tortosa, que es disposa de cinc anys per trobar una «seu definitiva» per a l'Arxiu Comarcal. Ara, la Generalitat aportarà 30.000 euros anuals durant els pròxims quatre anys per a les obres de restauració i

millora. «El Departament Cultura assumeix les obligacions del conveni original perquè aquest edifici estigui en ple ús i conservat dignament», ha recordat el bisbe. «Hem endreçat la situació», ha insistit, tot refermant «el gran esforç» i la «voluntat» del Bisbat posant l'edifici al «servei de la ciutat» per a què la societat pugui «gaudir» d'un dels monuments més rellevants i més ben conservats de l'època renaixentista a Catalunya, així com de la resta del patrimoni artístic del qual el Bisbat n'és titular.

AGENDA

- **Dilluns 9**, Teresianes, recés d'Advent del clergat.
- **Divendres 13**, Catedral, a les 20.30 hores, concert de l'Escolania de Montserrat.
- **Dissabte 14**, Sant Jaume d'Enveja, a les 19.30 hores, confirmacions.
- **Diumenge 15**, Deltebre, Parròquia l'Assumpció de Maria, a les 12.15 hores, confirmacions.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

9. ■ Dilluns, II d'Advent (lit. hores: 2a setm.) [Is 35,1-10 / Sl 84 / Lc 5, 17-26]. Sant Dídac Cuauhtlatotzin; santa Leocàdia (Llogaia o Llocaia), vg. i mr.; sant Restitut, mr.; sant Pere Fourier, prev., fund.; santa Valèria, vg. i mr.
10. ■ Dimarts [Is 40,1-11 / Sl 95 / Mt 18,12-14]. Santa Eulàlia (o Eulària) de Mèrida, vg. i mr. (s. III); Mare de Déu de Loreto (1294), patrona de l'aviació; santa Júlia, vg. i mr.; sant Melquíades, papa (africà, 311-314) i mr.
11. ■ Dimecres [Is 40,25-31 / Sl 102 / Mt 11,28-30]. Sant Damas I,

papa (hispanic, 366-384), venerat a Argelaguer; sant Pau de Narbona, bisbe; sant Sabí, bisbe; sant Daniel Estilita, monjo siríac; santa Ida, vg.
12. ■ Dijous [Is 41,13-20 / Sl 144 / Mt 11,11-15]. Mare de Déu de Guadalupe (Mèxic); santa Joana Francesca de Chantal (1572-1641), rel. viuda, fund. Saleses a Annecy (1610); sant Sinesi, mr.; beat Jaume de Viterbo, bisbe (agustiniana).
13. ■ Divendres [Is 48,17-19 / Sl 1 / Mt 11,16-19]. Santa Llúcia (s. III-IV), vg. i mr. a Siracusa (Sicília); san-

ta Otilia, vg. benedictina (s. VIII); sant Aubert, bisbe.
14. □ Dissabte [Sir 48,1-4.9-11 / Sl 79 / Mt 17,10-13]. Sant Joan de la Creu (†1591), prevere carmelità (reformador de l'orde) i doctor de l'Església; sants Just i Abundi, màrtirs a Baeza.
15. ■ Diumenge vinent, III d'Advent (lit. hores: 3a setm.) [Is 35,1-6a. 10 / Sl 145 / Jm 5,7-10 / Mt 11,2-11]. Sant Valerià, bisbe; sant Urber, prev. a Osca; santa Cristiana (Nina), esclava mr.; santa Sílvia, vg.

Immaculada Concepció de Maria (A)

COMENTARI

Soc l'esclava del Senyor!

L'Anunciació (1442) de Fra Angelico. Museu de Sant Marc, Florència (Itàlia)

En aquest segon diumenge d'Advent celebrem la festa de la Immaculada Concepció de Maria. Maria ha estat l'única persona que no ha caigut mai sota el domini del pecat. Maria des del primer instant de la seva vida en va estar exempta. La primera lectura ens recorda la realitat del pecat, que s'inicia ja en el primer home: *¿És que has menjat del fruit de l'arbre que jo t'havia prohibit de menjar? L'home trenca el manament del Senyor. Tanmateix no vol acceptar la seva culpa: La dona que m'heu donat m'ha ofert el fruit d'aquell arbre i n'he menjat. I la dona tampoc no accepta la culpa: És que la serp m'ha enganyat.* Però el pecat no té l'última paraula. Ja des del primer moment Déu diu: *Faré que sigueu enemics tu i la dona, i el teu llinatge i el d'ella. Ell t'atacarà al cap i tu l'atacaràs al taló.* La victòria definitiva és del llinatge de la dona, és a dir, de Jesucrist. Però abans hi ha aquesta lluita entre el bé i el mal, entre el manament de Déu i el pecat. Maria des del primer instant de la seva vida va vèncer el pecat. Per això a l'evangeli l'àngel la saluda dient-li: *Déu te guard, plena de gràcia, el Senyor és amb tu.* Sempre Maria ha estat plena de Déu. I per això a la proposta de l'àngel de ser mare d'un fill que té per nom *Jesús que és Fill-de-l'Altíssim*, i a més *Fill de Déu*, Maria només té una resposta: *Soc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules.* Maria ha estat oberta des de sempre a fer la voluntat de Déu ni que, de vegades no ho acabi d'entendre tot: *¿Com pot ser això, si jo no tinc marit? I quan l'àngel li diu: L'Esperit Sant vindrà sobre tu i et cobrirà amb la seva ombra*, llavors ja no dubta gens. Per això com diu sant Pau: *Tot el que diuen les Escriptures és per a instruir-nos perquè la força i el consol que elles ens donen ens ajudin a mantenir la nostra esperança.* Maria Immaculada ens omple d'esperança: També nosaltres podem vèncer el pecat fent sempre la voluntat del Senyor, com Maria.

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura del llibre del Gènesi (Gn 3,9-15.20)

Després que l'home hagué menjat el fruit de l'arbre el Senyor-Déu el cridà i li digué: «On ets?» Ell li respongué: «He sentit que us passejàveu pel jardí i, com que vaig nu, he tingut por i m'he amagat.» Li digué el Senyor-Déu: «Qui t'ha fet saber que anaves nu? És que has menjat del fruit de l'arbre que jo t'havia prohibit de menjar?» L'home li digué: «La dona que m'heu donat m'ha ofert el fruit d'aquell arbre, i n'he menjat.» El Senyor-Déu digué a la dona: «Per què ho has fet, això?» Ella li respongué: «És que la serp m'ha enganyat.» El Senyor-Déu digué a la serp: «Ja que has fet això, seràs la més maleïda de totes les bèsties i de tots els animals feréstecs. T'arrossegaràs sobre el ventre i menjaràs pols tota la vida. Faré que sigueu enemics tu i la dona, i el teu llinatge i el d'ella. Ell t'atacarà al cap, i tu l'atacaràs al taló.» L'home donà a la seva esposa el nom d'Heva, perquè ella ha estat la mare de tots els qui viuen.

► Salm responsorial (97)

R. *Canteu al Senyor un càntic nou: ha fet obres prodigioses.*

► Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 15,4-9)

Germans:

Tot el que diuen les Escriptures és per a instruir-nos a nosaltres, perquè la força i el consol que elles ens donen ens ajudin a mantenir la nostra esperança. Que Déu, que us encoratja i us conforta, us concedeixi també d'estar d'acord en Jesucrist, perquè ben avinguts de cor i de llavis, glorifiqueu Déu, el Pare de Jesucrist, el nostre Senyor. Per això accepteu-vos els uns als altres com el Crist us ha acceptat, donant així glòria a Déu. Vull dir que Crist es posà al servei del poble jueu per mantenir la veracitat de Déu, ja que calia complir les promeses fetes als patriarques, però si els altres pobles glorifiquen Déu, és per pura bondat. Ho diu l'Escriptura: «Us lloaré entre les nacions, cantaré al vostre nom».

► Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 1,26-38)

En aquell temps, Déu envià l'àngel Gabriel a un poble de la Galilea anomenat Natzaret, per dur un missatge a una noia, promesa amb un descendent de David, que es deia Josep, i el nom de la noia era Maria. L'àngel entrà a casa d'ella i li digué: «Déu te guard, plena de gràcia, el Senyor és amb tu.» Ella es torbà en sentir aquestes paraules i pensava per què la saludava així. Però l'àngel li digué: «No tinguis por, Maria; Déu t'ha concedit el seu favor. Tindràs un fill i li posaràs el nom de Jesús. Serà gran i l'anomenaran Fill-de-l'Altíssim. El Senyor Déu li donarà el tron de David, el seu pare, serà rei del poble d'Israel per sempre, i el seu regnat no tindrà fi.» Maria preguntà a l'àngel: «Com pot ser això, si jo no tinc marit?» L'àngel li respongué: «L'Esperit Sant vindrà sobre teu, i el poder de l'Altíssim et cobrirà amb la seva ombra; per això el fruit sant que naixerà l'anomenaran Fill de Déu. També la teva parenta, Elisabet, ha concebut un fill a la seva edat; ella que era tinguda per estèril ja es troba al sisè mes, perquè a Déu res no li és impossible.» Maria va respondre: «Soc l'esclava del Senyor: que es compleixin en mi les teves paraules.» I l'àngel es va retirar.

► Lectura del libro del Génesis (Gn 3,9-15.20)

Después que Adán comió del árbol, el Señor llamó al hombre: ¿Dónde estás? Él contestó: Oí tu ruido en el jardín, me dio miedo, porque estaba desnudo, y me escondí. El Señor le replicó: ¿Quién te informó de que estabas desnudo? ¿Es que has comido del árbol que te prohibí comer? Adán respondió: La mujer que me diste como compañera me ofreció del fruto, y comí.

El Señor dijo a la mujer: ¿Qué es lo que has hecho? Ella respondió: La serpiente me engañó, y comí. El Señor Dios dijo a la serpiente: Por haber hecho eso, serás maldita entre todo el ganado y todas las fieras del campo; te arrastrarás sobre el vientre y comerás polvo toda tu vida; establezco hostilidades entre ti y la mujer, entre tu estirpe y la suya; ella te herirá en la cabeza cuando tú la hieras en el talón. El hombre llamó a su mujer Eva, por ser la madre de todos los que viven.

► Salmo responsorial (97)

R. *Cantad al Señor un cántico nuevo, porque ha hecho maravillas.*

► Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 15,4-9)

Hermanos: Todo lo que se escribió en el pasado, se escribió para enseñanza nuestra, a fin de que a través de nuestra paciencia y del consuelo que dan las Escrituras mantengamos la esperanza. Que el Dios de la paciencia y del consuelo os conceda tener entre vosotros los mismos sentimientos, según Cristo Jesús; de este modo, unánimes, a una voz, glorificaréis al Dios y Padre de nuestro Señor Jesucristo. Por eso, acogeos mutuamente, como Cristo os acogió para gloria de Dios. Es decir, Cristo se hizo servidor de la circuncisión en atención a la fidelidad de Dios, para llevar a cumplimiento las promesas hechas a los patriarcas y, en cuanto a los gentiles, para que glorifiquen a Dios por su misericordia; como está escrito: «Por esto te alabaré entre los gentiles y cantaré para tu nombre».

► Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 1,26-38)

El ángel Gabriel fue enviado por Dios a una ciudad de Galilea llamada Nazaret, a una virgen desposada con un hombre llamado José, de la estirpe de David; la virgen se llamaba María. El ángel, entrando en su presencia, dijo: Alégrate, llena de gracias, el Señor está contigo; bendita tú eres entre todas las mujeres. Ella se turbó ante estas palabras y se preguntaba qué saludo era aquel. El ángel le dijo: No temas, María, porque has encontrado gracia ante Dios. Concebirás en tu vientre y darás a luz un hijo, y le pondrás por nombre Jesús. Será grande, se llamará Hijo del Altísimo, el Señor Dios le dará el trono de David, su padre, reinará sobre la casa de Jacob para siempre, y su reino no tendrá fin. Y María dijo al ángel: ¿Cómo será eso, pues no conozco a varón? El ángel le contestó: El Espíritu Santo vendrá sobre ti, y la fuerza del Altísimo te cubrirá con su sombra; por eso el Santo que va a nacer se llamará Hijo de Dios. Ahí tienes a tu pariente Isabel, que, a pesar de su vejez, ha concebido un hijo, y ya está de seis meses la que llamaban estéril, porque para Dios nada hay imposible. María contestó: Aquí está la esclava del Señor; hágase en mí según tu palabra. Y la dejó el ángel.